

Надання документа про знання української мови як вимога замовника

«Бринить-співає наша мова, чарує, тішить і п'янить».

Олександр Олесь

16.07.2019 набрав чинності Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 № 2704-VIII (далі — Закон про мову), яким встановлено, що статус української мови як єдиної державної передбачає обов'язковість її використання під час здійснення повноважень органами державної влади / місцевого самоврядування та в інших публічних сферах суспільного життя.

Більшість положень Закону про мову запрацювало одразу, частина положень набрала або набиратиме чинності у порядку, визначеному Прикінцевими та перехідними положеннями: *через шість місяців, через рік, два, два з половиною, три роки, п'ять років, навіть є такі, що набувають чинності з 01.01.2030.*

У січні 2021 року набрала чинності стаття 30 Закону про мову, яка зобов'язала всіх постачальників послуг в Україні, незалежно від форми власності, обслуговувати споживачів виключно українською мовою. Так, з 16.01.2021 мовою сфери обслуговування в Україні офіційно стала українська.

Мабуть, з цієї причини деякі замовники стрімко відреагували, включивши вимогу щодо підтвердження знання української мови документом, виданим уповноваженим підприємством щодо наявності знань та успішного володіння уповноваженою особою учасника українською мовою.

Наприклад

Рішення Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія) № 968-р/пк-пз від 20.01.2021, оголошення № [UA-2020-11-23-006192-с](#) ДК 021:2015:09120000-6: Газове паливо, очікувана вартість 216 000,00 грн.

Умова тендерної документації: *«Відповідно до пункту 7 розділу „Оцінка тендерної пропозиції“ під час проведення процедур закупівель усі документи, що готуються замовником, викладаються українською мовою. Тендерна пропозиція та усі документи, що мають відношення до неї, складаються українською мовою. Частиною 9 статті 12 Закону України „Про публічні закупівлі“ (далі — Закон) передбачено, що під час проведення процедур закупівель / спрощених закупівель усі документи, що готуються замовником, викладаються українською мовою, а також за рішенням замовника одночасно всі документи можуть мати автентичний переклад на іншу мову. Визначальним є текст, викладений українською мовою.*

З огляду на вказане тендерна пропозиція учасника повинна містити документ, виданий уповноваженим підприємством, установою, закладом, організацією з перевірки знань щодо наявності знань та успішного володіння уповноваженою особою учасника на складання документів у складі тендерної пропозиції українською мовою, з наданням його копії та ліцензії або свідоцтва організації, що видала вказаний документ. У випадку, якщо процедура закупівлі оголошена відповідно до положень частини 3 статті 10 Закону, учасники додатково надають документ про успішне знання англійської мови уповноваженою особою учасника».

Суть скарги: скаржник не погоджується з рішенням замовника щодо відхилення його тендерної пропозиції з причини ненадання копії документа, виданого уповноваженим підприємством, установою, закладом, організацією з перевірки знань щодо наявності знань та успішного володіння уповноваженою особою учасника на складання документів у складі тендерної пропозиції українською мовою. Відсутність такого документа не впливає на зміст тендерної пропозиції.

Позиція Колегії: у складі тендерної пропозиції скаржника відсутній документ, виданий уповноваженим підприємством, установою, закладом, організацією з перевірки знань щодо наявності знань та успішного володіння уповноваженою особою учасника на складання документів у складі тендерної пропозиції українською мовою, з наданням його копії та ліцензії або свідоцтва організації, що видала вказаний документ. Враховуючи викладене, тендерна пропозиція скаржника була правомірно відхилена замовником з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення скарги в цій частині.

За висновками вищепроаналізованої закупівлі можна зафіксувати два правила для учасників публічних закупівель:

уважно вивчайте тендерну документацію, навіть такі, нібито незмінні, розділи, як «Інформація про мову (мови), якою (якими) повинно бути складено тендерні пропозиції»;

не погоджуєшся — оскаржуй, не оскаржуєш — виконуй!

Загальні коментарі: для того щоб зрозуміти, чи не є вимоги замовника щодо надання документа на підтвердження володіння державною мовою надмірними, варто знати таке.

З 16.06.2021 набувають чинності положення статей 9 та 10 Закону про мову та статті 25 Закону України «Про державну службу» щодо підтвердження рівня вільного володіння державною мовою для участі в конкурсі на зайняття посад державної служби.

Тобто дана норма зобов'язує претендента на посаду мати Державний сертифікат про рівень володіння державною мовою (витяг з реєстру Державних сертифікатів про рівень

володіння державною мовою), що підтверджує рівень володіння державною мовою, визначений Національною комісією зі стандартів державної мови. Його отримання передбачає складання іспиту відповідно до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 409.

А як щодо інших категорій, а саме: депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, посадові особи органів місцевого самоврядування, службовці Національного банку України, особи офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом, особи рядового, сержантського і старшинського складу Національної поліції, інших правоохоронних, розвідувальних органів, інших органів, яким присвоюються спеціальні звання, адвокати, нотаріуси, педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та / або наукових установ та працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови, медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я, посадові та службові особи підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності?

Для підтвердження їхнього рівня володіння державною мовою достатньо документа про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни).

Стосовно інших категорій громадян, то Закон про мову наголошує, що кожний громадянин України зобов'язаний володіти державною мовою.

Держава забезпечує кожному громадянину України можливості для опанування державної мови через систему закладів дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих, а також через підтримку неформальної та інформальної освіти, спрямованої на вивчення державної мови.

Тож, вивчивши вимоги замовника в частині підтвердження знання української мови, зверніть увагу, чи не є вони надмірними.

Додаткова порада учасникам: якщо ви вирішили все ж взяти участь у закупівлі на умовах замовника і якщо відсутні особливі вимоги до документа про рівень володіння державною мовою, то достатнім підтвердженням буде документ про повну загальну середню освіту або мовні курси з обов'язковим додаванням до нього ліцензії або свідоцтва про реєстрацію.

Вдалої участі в закупівлях та читайте на порталі RADNUK.COM.UA такі статті:

[Про мову, якою викладаються документи тендерної пропозиції](#)

[Чи варто звертатися до замовника, якщо тендерна пропозиція не розглядалася?](#)

Документи переможця надані особисто замовнику: правильно чи ні?